

พระราชบัญญัติ
บัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๔๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๒
เป็นปีที่ ๕๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา
ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๔๒”

มาตรา ๒^๑[๑] พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัว
ประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีบริบูรณ์แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ และมีชื่อ
ในทะเบียนบ้านต้องมีบัตรตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีบัตรตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
ผู้ซึ่งได้รับการยกเว้นตามกฎหมายกระทรวงตามวรรคสอง ซึ่งมีบัตรประจำตัวตามกฎหมายอื่นให้ใช้
บัตรประจำตัวนั้นแทนได้

ผู้ซึ่งมีอายุเกินเจ็ดสิบปีและผู้ซึ่งได้รับการยกเว้นตามกฎหมายกระทรวงตามวรรคสองจะขอมีบัตรก็ได้
มาตรา ๖ ผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดหกสิบ
วันนับแต่

(๑) วันที่อายุครบสิบห้าปีบริบูรณ์

(๒) วันที่ได้สัญชาติไทยหรือได้กลับคืนสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือวันที่ศาลมีคำ
พิพากษาถึงที่สุดให้สัญชาติไทย

(๓) วันที่นายทะเบียนเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

(๔) วันที่พ้นสภาพจากการได้รับการยกเว้น”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖ ทวิ มาตรา ๖ ตริ มาตรา ๖ จัตวา และมาตรา ๖ เบญจ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

“มาตรา ๖ ทวิ บัตรมีอายุใช้ได้หกปี

การนับอายุบัตรตามวรรคหนึ่งให้นับตั้งแต่วันออกบัตรไปจนครบหกปีบริบูรณ์ แต่หากวันที่บัตรมีอายุหกปีบริบูรณ์ไม่ตรงกับวันครบรอบวันเกิดของผู้ถือบัตร ให้นับระยะเวลาต่อไปจนถึงวันครบรอบวันเกิดของผู้ถือบัตรในปีนั้นหรือปีถัดไป แล้วแต่กรณี เป็นวันบัตรหมดอายุ

บัตรที่ยังไม่หมดอายุในวันที่ผู้ถือบัตรมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ให้ใช้ต่อไปได้ตลอดชีวิต

มาตรา ๖ ตริ เมื่อบัตรหมดอายุ ผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ

ผู้ถือบัตรจะขอมีบัตรใหม่ก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกสิบวันก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุ

มาตรา ๖ จัตวา ผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่หรือเปลี่ยนบัตร แล้วแต่กรณี โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่

(๑) วันที่บัตรหายหรือถูกทำลาย

(๒) วันที่บัตรชำรุดในสาระสำคัญ

(๓) วันที่แก้ไขชื่อตัว ชื่อสกุล หรือชื่อตัวและชื่อสกุลในทะเบียนบ้าน

ผู้ถือบัตรผู้ใดย้ายที่อยู่จะขอเปลี่ยนบัตรก็ได้

มาตรา ๖ เบญจ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขยายกำหนดเวลาตามมาตรา ๖ มาตรา ๖ ตริ หรือมาตรา ๖ จัตวา ในท้องที่ใด รัฐมนตรีอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาขยายกำหนดเวลาได้เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗ ขนาด สี และลักษณะของบัตร ตลอดจนรายการในบัตร และรายละเอียดของรายการในบัตร ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ในบัตรอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อตัว ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน รูปถ่ายและเลขประจำตัวของผู้ถือบัตร และจะมีรายการศาสนา หรือนิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนาซึ่งผู้ถือบัตรนับถืออยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้

(๒) ลายมือชื่อหรือตราลายมือชื่อ และตราประจำตำแหน่งของเจ้าพนักงานออกบัตร และวันออกบัตร”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการขอมีบัตรตามมาตรา ๖ ผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ ผู้ใดไม่มีบัตร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการขอมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตรี วรรคหนึ่ง หรือการขอมีบัตรใหม่ หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา วรรคหนึ่ง ผู้ถือบัตรผู้ใดไม่มีบัตรใหม่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓ ผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทยผู้ใด

(๑) ไม่ส่งมอบบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับตามมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) ใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ซึ่งตนหมดสิทธิใช้ตามมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

มาตรา ๑๔ ผู้ใด

(๑) แฉงข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในการขอมีบัตรตามมาตรา ๕ วรรคสี่ หรือมาตรา ๖ หรือการขอมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตรี หรือการขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) ปลอมบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีหรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๓) ใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ อันเกิดจากการกระทำความผิดตาม (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ถ้าผู้กระทำความผิดตาม (๓) เป็นผู้กระทำความผิดตาม (๑) หรือ (๒) ด้วย ให้ลงโทษตาม (๓) แต่กระหนเดียว

ถ้าผู้กระทำความผิดหรือผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตาม (๑) หรือ (๒) หรือ (๓) เป็นเจ้าพนักงาน ไม่ว่าจะม้ออำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบห้าปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดหรือผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตาม (๑) หรือ (๒) หรือ (๓) เป็นผู้ไม่มีสัญชาติไทย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปีและปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสามแสนบาท”

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๕ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

“มาตรา ๑๕ ทวิ ผู้ใดเอาไปเสียหรือยึดไว้ซึ่งบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับของผู้อื่น เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนและปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๗ ผู้ถือบัตรผู้ใดไม่อาจแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ เมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้อัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) การออกบัตรตามมาตรา ๕ วรรคสี่	ฉบับละ ๒๐ บาท
(๒) การออกบัตรใหม่หรือเปลี่ยนบัตร ตามมาตรา ๖ จัตวา	ฉบับละ ๒๐ บาท
(๓) การออกใบแทนใบรับ	ฉบับละ ๒๐ บาท
(๔) การขอตรวจหลักฐานหรือคัดสำเนาหรือคัดและ รับรองสำเนารายการเกี่ยวกับบัตร	ฉบับละ ๒๐ บาท

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อกำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนไว้ใช้แสดงตนเพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตรและทางราชการ โดยกำหนดระยะเวลาการขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรภายในกำหนดหกสิบวันในทุกกรณี เพื่อให้ประชาชนมีบัตรเร็วขึ้นและเกิดความสะดวกในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ นอกจากนี้ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษในความผิดที่เกี่ยวกับบัตรให้สูงขึ้น เพราะในสภาวะการณ์ปัจจุบันความผิดที่เกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนมีผลกระทบต่อความมั่นคงภายในของประเทศ และแก้ไขเพิ่มเติมรายการของอัตราค่าธรรมเนียมเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติต่าง ๆ ที่ได้แก้ไขเพิ่มเติม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้